

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annettua lakia muutettavaksi siten, että korkotukilainoja voitaisiin myöntää myös ulkomailta käytettyinä ostettavien Suomen ulkomaankaupan merikuljetuksiin käytettävien pienalusten hankintoihin.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että valtioneuvosto päättäisi kaikkien korkotukilainojen osalta siitä, minkä suuruisia korkoa luottolaitokset enintään voisivat periä korkotukilainasta.

Esitys liittyy vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Lainat pienalusten hankintoihin

Luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 §:n 6 kohdan mukaan korkotukilainoja on vuodesta 1979 lähtien voitu myöntää sisävesi-, rannikko- ja erityisesti Saimaan kanavan liikenteeseen sopivan proomu- ja muun vesikuljetuskaluston uudishankintoihin ja peruskorjauksiin. Vuonna 1984 lakia muutettiin siten, että korkotukea on voitu myöntää myös Suomessa rakennettavien ulkomaanliikenteessä käytettävien pienalusten hankintoihin ja Suomessa tehtäviin peruskorjauksiin. Pienaluksella tarkoitetaan bruttovetoisuudeltaan alle 1 600 rekisteritonin alusta.

Korkotuen myöntämisen tarkoituksena on ollut parantaa edellytyksiä pientonniston hankkimiselle. Vuoden 1962 jälkeen suomalainen pientonnisto on jatkuvasti vähentynyt. Vuonna 1961 pientonnistoon kuuluvia aluksia oli 113 kappa-

letta, vuonna 1971 aluksia oli 86, vuonna 1976 enää 33 ja vuoden 1985 puolivälissä 30 alusta.

Kauppa-alusten keskikoon jatkuvasta kasvusta huolimatta pienaluksilla on edelleen tärkeä tehtävä Suomen ulkomaankaupan kuljetusten hoidossa. Näin varsinkin viennissä, jossa toimituserien koko ja väyläverkosto asettavat rajoituksia käytettävän aluksen koolle. Esimerkiksi vuonna 1984 pienalusten osuus Suomen satamien kautta kuljetetun ulkomaisen tavaraliikenteen kokonaismäärästä oli yli 16 prosenttia. Pienaluksilla suoritettavat vientikuljetukset käsittävät pääosiltaan metsä- ja puunjalostusteollisuuden tuotteita.

Suomalaisten alusten osuus Suomen satamien kautta tapahtuvista pientonnistokuljetuksista on jatkuvasti laskenut. Kun suomalaisten alusten osuus kaikista Suomen ulkomaankaupan merikuljetuksista on ollut keskimäärin noin 50 prosenttia, on pienaluskuljetusten kohdalla osuus ollut alle 20 prosenttia. Saimaan kanavan liikenteessä suomalaisten alusten osuus kanavan kokonaisliikenteestä oli 1970-luvun puolivälissä vielä

yli 20 prosenttia, mutta vuonna 1984 enää 4,4 prosenttia.

Vesikuljetuskaluston korkotukilainajärjestelmä ei ole edistänyt riittävässä määrin suomalaisen pientonniston kehittymistä. Useimpina vuosina lainojen myöntämisvaltuudesta on osa jäänyt käyttämättä. Vuonna 1984 korkotukea myönnettiin kolmeen hankkeeseen, joihin myönnettyjen korkotukilainojen määrä oli 17,4 miljoonaa markkaa, mikä oli noin puolet lainojen myöntämisvaltuudesta. Korkotukilainoin on rahoitettu pääasiallisesti rannikoilla ja sisävesillä käytettävän proomu- ja hinaajakaluston hankintoja.

Suomalaiset pienalustoimintaa harjoittavat varustamot ovat yleensä pieniä ja niiden mahdollisuudet hankkia merikuljetuksiin soveltuvaa uutta aluskalustoa ovat rajoitetut. Varustamot hankkivatkin aluksensa pääasiallisesti käytettyinä. Eräissä maissa sovelletuista tukijärjestelyistä johtuen ulkomailta on saatavissa edullisesti melko uusia käytettyjä aluksia.

Edellä esitetyn perusteella hallitus ehdottaa luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 §:n 6 kohtaa muutettavaksi siten, että korkotukilainoja voitaisiin antaa myös käytettyinä hankittavien Suomen ulkomaankaupan merikuljetuksissa käytettävien bruttovetoisuudeltaan alle 1 600 rekisteritonin lastialusten hankintoihin ja peruskorjauksiin.

1.2. Korkotukilainojen enimmäiskorko

Luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 3 §:n 2 momentin mukaan asianomainen ministeriö päättää, hankittuaan asiasta Suomen Pankin lausunnon, minkä suuruista korkoa luottolaitokset enintään voivat periä korkotukilainasta. Lain 6 §:n 1 momentin mukaan hyväksyessään lainan korkotukilainaksi asianomainen ministeriö tai keskusvirasto päättää 3 §:n 2 momentissa mainitun enimmäismäärän puitteissa, minkä suuruista korkoa luottolaitokset saavat lainasta periä.

Suomen Pankin peruskoron muuttuessa joudutaan kullakin hallinnonalalla erikseen muuttamaan korkotukilainojen enimmäiskorkoja. Korkokannan muutosta vastaavien muutosten toteuttaminen korkotukilainoissa on eri hallinnonaloilla toteutettu eri aikaisesti ja usein verraten myöhään, mistä on saattanut johtua viivästyksiä uusien lainojen hyväksymisessä. Suomen Pankin peruskoron melko usein tapahtuvat muutokset aiheuttavat hallinnollisia kustannuksia useille vi-

ranomaisille. Kun enimmäiskorkomääräykset ovat useissa eri päätöksissä, on korkotukilainojen hakijoiden vaikea saada niistä selkoa.

Tämän johdosta ehdotetaan korkotukilainajärjestelmää yksinkertaistettavaksi siten, että päätöksenteko lainojen enimmäiskorkojen osalta keskitettäisiin yhdelle viranomaiselle, jona toimisi valtioneuvosto. Ennen enimmäiskorkoa koskevan valtioneuvoston päätöksen antamista tulisi edelleenkin asiasta hankkia Suomen Pankin lausunto. Yksittäisen lainan korko olisi edelleen riippuvainen asianomaisen ministeriön tai keskusviraston päätöksestä.

2. Asian valmistelu

Pienalusten hankintoihin myönnettäviä korkotukilainoja koskeva muutosehdotus perustuu kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimivan merenkulun neuvottelukunnan 13 päivänä maaliskuuta 1985 tekemään ehdotukseen. Korkotukilainojen enimmäiskorkoa koskevalta osalta muutosehdotus perustuu kunnallistalouden neuvottelukunnan ehdotukseen, josta on hankittu lausunnot opetusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, liikenneministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä sekä ympäristöministeriöltä.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Korkotukilainojen enimmäismäärästä sekä lainansaajalta perittävästä korosta päätetään valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä. Valtion vuoden 1986 tulo- ja menoarviossa on pientonnistohankintoihin hyväksyttävien korkotukilainojen enimmäismääräksi ehdotettu 40 miljoonaa markkaa ja korkotuen maksamiseen 3 miljoonaa markkaa.

Tarkoituksena on, että enintään noin puolet korkotukilainoista myönnettäisiin käytettyinä ostettavien alusten hankintoja varten. Tämä mahdollistaisi 1—2 Suomen ulkomaankaupan merikuljetuksiin soveltuvan käytettynä ostettavan pienaluksen hankinnan. Pienaluksen voidaan arvioida työllistävän vuodessa keskimäärin noin 15 henkilöä. Korkotukea ei myönnettäisi suomalaisen varustamoiden välisiin aluskauppoihin.

4. Voimaantulo

Esitys liittyy vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1986.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista 23 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (1015/77) 2 §:n 6 kohta ja 3 §:n 2 momentti, näistä 2 §:n 6 kohta sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (1022/83), näin kuuluviksi:

2 §

Korkotukilainoja voidaan antaa:

6) sisävesi-, rannikko- ja erityisesti Saimaan kanavan liikenteeseen sopivan proomu- ja muun vesikuljetuskaluston uudishankintoihin ja peruskorjauksiin sekä Suomen ulkomaankaupan merikuljetuksiin käytettävien bruttovetoisuudeltaan alle 1 600 rekisteritonnin lastialusten hankintoihin ja peruskorjauksiin.

3 §

Valtioneuvosto päättää, minkä suuruista korkoa luottolaitokset enintään voivat periä korkotukilainasta. Ennen valtioneuvoston päätöksen antamista on asiasta hankittava Suomen Pankin lausunto.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 1986.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pekka Vennamo

Laki

luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista 23 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (1015/77) 2 §:n 6 kohta ja 3 §:n 2 momentti, näistä 2 §:n 6 kohta sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (1022/83), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Korkotukilainoja voidaan antaa:

6) sisävesi-, rannikko- ja erityisesti Saimaan kanavan liikenteeseen sopivan proomu- ja muun vesikuljetuskaluston uudishankintoihin ja peruskorjauksiin sekä ulkomaanliikenteessä käytettävien bruttovetoisuudeltaan alle 1 600 rekisteritonin alusten uudishankintoihin ja peruskorjauksiin.

6) sisävesi-, rannikko- ja erityisesti Saimaan kanavan liikenteeseen sopivan proomu- ja muun vesikuljetuskaluston uudishankintoihin ja peruskorjauksiin sekä *Suomen ulkomaankaupan merikuljetuksiin* käytettävien bruttovetoisuudeltaan alle 1 600 rekisteritonin *lastialusten* hankintoihin ja peruskorjauksiin.

3 §

Asianomainen ministeriö päättää, hankittuaan asiasta Suomen Pankin lausunnon, minkä suurista korkoa luottolaitokset enintään voivat periä korkotukilainasta.

3 §

Valtioneuvosto päättää, minkä suurista korkoa luottolaitokset enintään voivat periä korkotukilainasta. *Ennen valtioneuvoston päätöksen antamista on asiasta hankittava Suomen Pankin lausunto.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1986.*